

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Frygt og Bæven

Citation: Kierkegaard, Søren: "Frygt og bæven", i Kierkegaard, Søren: *Frygt og bæven*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 57. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard02val-shoot-idm140578677157984/facsimile.pdf> (tilgået 21. oktober 2021)

Anvendt udgave: Frygt og bæven

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

teren: sørg nu i to Maaneder over Din korte Ungdom, da vil jeg of-
fre Dig; hvis Brutus havde havt en retfærdig Son, og dog vilde have
kaldt ad Licetorene for at henrette ham – hvo skulde da have forstaa-
et dem? Hvis disse tre Mænd paa det Spørgsmaal, hvorfor de gjorde
det, havde svaret: det er en Prøvelse, i hvilken vi forsøges, skulde
man da have forstaaet dem bedre?

Naar Agamemnon, Jephtah, Brutus i det afgjørende Øieblik helte-
modigen overvinder Smerten, heltemodigen har tabt det Elskede og
blot skal fuldkomme Gjæringen i det Ydre, da skal der aldrig være
en adelig Sjæl i Verden, uden at han har Medlidenhedens Taarer for
deres Smerte, Beundringens for deres Daad. Hvis derimod disse tre
Mænd i det afgjørende Øieblik til det Heltemod, med hvilket de bar
Smerten, vilde føie det lille Ord: det skeer dog ikke – hvo skulde da
forstaae dem? Hvis de som en Forklaring tilføiede: det troe vi i Kraft
af det Absurde, hvo skulde da bedre forstaae dem, thi hvo skulde ikke
let forstaae, at det var absurd, men hvo skulde forstaae, at man saa
kunde troe det?

Forskjellen mellem den tragiske Helt og Abraham er let iøjnefal-
dende. Den tragiske Helt bliver endnu indenfor det Ethiske. Han læ-
der et Udtryk af det Ethiske have sit *telos* i et høiere Udtryk af det
Ethiske, han nedsætter det ethiske Forhold mellem Fader og Son eller
Datter og Fader til en Følelse, der har sin Dialektik i sit Forhold til
Sædelighedens Idee. Der kan da ikke her være Tale om en teleologisk
Suspension af selve det Ethiske.

Med Abraham forholder det sig anderledes. Han overskred ved sin
Gjæring hele det Ethiske, og havde et høiere *telos* udenfor, i For-
hold til hvilket han suspenderede dette. Thi jeg gad dog nok vide,
hvorledes man vil bringe Abrahams Gjæring i Forhold til det Alme-
ne, om der lader sig opdage nogensomhelst anden Berøring mellem
det, Abraham gjorde, og det Almene end den, at Abraham overtraad-
te det. Der er ikke for at frelse et Folk, ikke for at hævde Statens Idee,
at Abraham gjorde det, ikke for at forsonc vrede Guder. Kunde der
være Tale om, at Guddommen var vred, da var han jo kun vred paa
Abraham, og Abrahams hele Gjæring staaer i intet Forhold til det
Almene, er et reent privat foretagende. Medens derfor den tragiske
Helt er stor ved sin sædelige Dyd, er Abraham stor ved en reent per-
sonlig Dyd. Der er intet høiere Udtryk for det Ethiske i Abrahams
Liv, end dette, at Faderen skal elske Sønnen. Det Ethiske i Betydning

af det Sædelige kan der slet ikke være Tale om. Forsaavidt det Almene var tilstede, var det jo krypt i Isaak, skjult saa at sige i Isaaks Lænd, og maatte da raabe med Isaaks Mund: Gjør det ikke, Du tilintetgør Alt.

Hvorfor gjør Abraham det da? For Guds Skyld og aldeles identisk hermed for sin egen Skyld. For Guds Skyld gjør han det, fordi Gud fordrer dette Bevis paa hans Tro, for sin egen Skyld gjør han det, at han kan føre Beviset. Eenheden heraf er aldeles rigtigt udtrykt i det Ord, hvormed man altid har betegnet dette Forhold: det er en Prøvelse, en Fristelse. En Fristelse; men hvad vil dette sige? Det, der ellers frister et Menneske, er jo det, der vil holde ham tilbage fra at gjøre sin Pligt, men her er Fristelsen selve det Ethiske, der vil holde ham tilbage fra at gjøre Guds Villie. Men hvad er da Pligten? Pligten er jo netop Udtrykket for Guds Villie.

Her viser Nødvendigheden sig af en ny Kategori for at forstaae Abraham. Et saadant Forhold til Guddommen kjender Hedenskabet ikke. Den tragiske Helt træder ikke i noget privat Forhold til Guddommen, men det Ethiske er det Guddommelige, og derfor lader det Paradoxe deri sig mediere i det Almene.

Abraham kan ikke medieres, hvilket ogsaa kan udtrykkes saaledes: han kan ikke tale. Saasnart jeg taler, udtrykker jeg det Almene, og naar jeg ikke gjør det, saa kan Ingen forstaae mig. Saasnart da Abraham vil udtrykke sig i det Almene, saa maa han sige, at hans Situation er en Anfægtelse, thi han har intet hoiere Udtryk af det Almene, der staaer over det Almene, han overtræder.

Medens derfor Abraham vasker sin Beundring, forfærder han mig tillige. Den, der fornægter sig selv og opoffer sig for Pligten, han opgiver det Endelige for at gribe det Uendelige, han er sikker nok; den tragiske Helt opgiver det Visse for det endnu Vissere, og Betragterens Øie hviler trygt paa ham. Men den, der opgiver det Almene for at gribe noget endnu Hoiere, der ikke er det Almene, hvad gjør han? Er det muligt, at dette kan være andet end en Anfægtelse? Og hvis det er muligt, men den Enkelte da greb feil, hvad Frelse er der for ham? Han lider den tragiske Helts hele Smerte, han tilintetgør sin Glæde i Verden, han forsager Alt, og maaskee tilspærrer han sig i samme Øieblik den ophoiede Glæde, der var ham saa dyrebar, at han vilde kjøbe den for enhver Priis. Han kan Betragteren slet ikke forstaae, ei heller trygt lade sit Øie hvile paa ham. Maaskee lader det